

w ludzkich stosunkach, nie wspólnego z religią niemających. „Religia zanim stanie się religią“ (Die Religion bevor die Religion ist), jest składowym elementem życia społecznego, przydającym mu specjalny odcień, który można nazwać religijnym. Religia w ostatniem tego słowa znaczeniu jest abstrakcją, uogólnieniem religijnych elementów, napotykanym zbyt często we wzajemnych stosunkach ludzi. Stając tylko na takim punkcie widzenia, możemy pojąć „Socjologię religii“, możemy zbadać gruntownie i przyjść do względnie pewnych i trwałych rezultatów.

Autor szuka i znajduje fragmenty religii w stosunku dzieci do rodziców, entuzjasty patrioty do swej ojczyzny, entuzjasty kosmopolity do całego społeczeństwa, w stosunkach podwładnego do swego zwierzchnika, pod którego hipnotyczną władzą on żyje i myśli, działa i reflektuje, wreszcie żołnierza do swej armii. Wszystkie te stosunki, mimo ich różnicy psychologicznej, charakteryzują się jednym ogólnym tonem religijnym. Tutaj atoli widzimy religię w rozpięchłej formie, istotna zaś religia jest deficycyjną tych stosunków, a więc występuje w postaci abstrakcyi, oderwanej kategorii uogólnień wolnych, konkretnych.

Istotę każdej religii autor widzi w „zależności i wzajemnem oddziaływaniu“. Bogowie wszystkich religii byli „uosobieniem tych mianowicie własności i cnót, których oni wymagali od ludzi“. Religia z psychologicznego punktu widzenia nie jest „rzeczą zupełnie skończoną, jakąś stałą substancją“, ona — to żywy proces, który mimo swej zmienności, rozwija się samodzielnie każdą razą tak, że treść jej łączy się zawsze z uczuciem, którego rozwój przydaje tylko tej treści nową formę podobnie, jak nowe cząstki wody dają zawsze te same kolory tenczy. W tem zawiera się siła, moc i kierunek religii.

H. Kasperowicz.

SPRAWY TOWARZYSTWA.

I. Posiedzenie Zarządu.

Piąte posiedzenie Zarządu Tow. odbyło się dnia 4. Listopada b. r. Obecni pp. Bał, prof. Dr. Dybowski, Gawroński-Rawita, Dr. Gorzycki, Ichnatowicz, Dr. Krček i prof. Dr. Kolessa.

Przewodniczył prezes Tow. prof. Dr. A. Kalina.

1. Prezes Tow. doniósł, że w myśl poprzedniej uchwały Zarządu, prezydium Tow. prowadzi układy z Centralnym Komitetem w Wiedniu w sprawie wzięcia udziału ze strony Tow. we wystawie paryzkiej r. 1900 i że na uroczystości Pałacki'ego reprezentował on Towarzystwo.

2. Przyjęto 17 nowych członków, natomiast wykreślono 4 z powodu niezapłacenia wkładek.

3. Kwestyonaryusz o żywieniu się ludu wiejskiego w Galicyi, ułożony przez p. B. Koskowskiego oddano do zreferowania komisji kwestyonaryuszowej.

4. Sprawę wydania następnego zeszytu „Pieśni nabożnych“ oddano prezydium Towarzystwa.

5. Uchwalono — nie uwzględnić prośby Dyrekcji Biblioteki uniwersyteckiej we Lwowie o włączenie do Biblioteki uniwersyteckiej książek i czasopism z biblioteki Towarzystwa.

6. Skarbnik Towarzystwa przedstawił stan kasy. Obecnie rozporządza kasa Tow. funduszem 254 zł. 75 ct. w. a. (bez subwencji).

II. Sprawozdanie oddziałów.

II. posiedzenie Oddziału Towarzystwa ludoznawczego w Wieliczce

odbyło się dnia 1 maja 1898 r. o godzinie 11 przed południem pod przewodnictwem Pana Seweryna Udzieli. Obecni pp. Stanisław Czerski, Maksymilian Guńkiewicz, Władysław Koch, Józef Kownacki, Wojciech Ozga, Marcin Rembacz i Bolesław Tynec.

Odczytano i przyjęto protokół spisany na poprzednim zgromadzeniu członków z dnia 5 kwietnia 1898 r.

Przewodniczący zgłasza nowych członków, którzy przystąpili do Towarzystwa ludoznawczego a mianowicie pp: Wawrzyniec Kosiba nauczyciel z Prokocima, Maksymilian Guńkiewicz nauczyciel z Rybitw i Bolesław Tynec nauczyciel kierujący z Bieżanowa.

Następnie p. Marcin Rembacz odczytał kilkadziesiąt środków leczniczych, zebranych między ludem wiejskim w powiecie wielickim i oświadczył, że staraniem jego będzie zebrać jak najwięcej środków ludowych celem użytkowania ich w organie Towarzystwa.

Przewodniczący odczytał zajmującą pracę pt. „Podania o pierwotnych mieszkańcach kraju“ i drugą „Napisy na belkach środkowych w izbach ludu krakowskiego“, zachęcając członków do zbierania napisów tego rodzaju.

W końcu uchwalono następane posiedzenie Wydziału odbyć w dniu 28 maja b. r. o godzinie 5 po południu.

Na tem posiedzenie zakończono.

Sekretarz:

Marcin Rembacz.

Przewodniczący:

Seweryn Udziela.

III. posiedzenie Oddziału Towarzystwa ludoznawczego w Wieliczce

odbyło się w dniu 28 maja o godzinie 5 po południu pod przewodnictwem Seweryna Udzieli. Obecni pp.: Władysław Koch, Józef Kownacki, Wojciech Ozga i Marcin Rembacz.

Odczytano i przyjęto protokół z poprzedniego posiedzenia członków Wydziału Towarzystwa z dnia 1. maja b. r.

Przewodniczący zgłasza na członka Towarzystwa Feliksa Taroniego nauczyciela z Gaja.

Następnie Przewodniczący przedstawił 12 wzorów ozdobnych pasów, jakich używa lud w okolicy Krakowa. Przy tem odczytał zajmujący opis tych pasów, w których wykazał miejsca wyrobu, ich wartość itp. szczegóły.

W końcu uchwalono najbliższe posiedzenie Wydziału odbyć 19 czerwca b. r. przed południem.

Na tem posiedzenie zakończono.

Seweryn Udziela.